

A. Olszewski

Historia sztuki - dział ogólny

Ochrona Zabytków 8/3 (30), 215-216

1955

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

dział sztuki, poglądy na sztukę i artystów wyrażane w recenzjach i sprawozdaniach w ówczesnych periodykach.

Stefan M o r a w s k i, Szkice z podstawowych zagadnień estetyki marksistowskiej. 1952. Państwowy Instytut Sztuki. — Autor zajmując się problemami estetyki marksistowskiej przytacza szereg przykładów z dziejów sztuki.

Lech N i e m o j e w s k i, Witruwiusz w świetle ostatnich badań. „Sprawozdania z posiedzeń Wydziału II Nauk Historycznych, Społecznych i Filozoficznych“, r. XLIII, 1950, Towarzystwo Naukowe Warszawskie, 1952, str. 47—55. — Zagadnienie: Witruwiusz a Alberti. Porusza niektóre kwestie wiążące się z dziełem Witruwiusza, np. zagadnienie źródeł, z których czerpał autor starożytny, itd.

Anna P r z e r ę b s k a, „Wędrowiec“ a zagadnienia plastyki. Z dziejów polskiej krytyki artystycznej w latach 1884—87. „Mat. do stud.“, r. III, nr 2—3, 1952, str. 190—244. — Omówienie krytyki artystycznej na łamach „Wędrowca“, zaopatrzone cytatami.

Juliusz S t a r z y ŋ s k i, O realizmie w polskiej krytyce artystycznej XIX wieku. „Mat. do stud.“, II, 1951, nr 6, str. 7—31. — Omówienie polskiej krytyki artystycznej w XIX stuleciu ze specjalnym uwzględnieniem zagadnień realizmu.

Juliusz S t a r z y ŋ s k i, Z dziejów teorii sztuki w epoce Odrodzenia. „Mat. do stud.“, II, 1951, nr 7—8, str. 7—52. — Autor przedstawia różne kierunki w poglądach na sztukę i działalność szeregu teoretyków od w. XIV do — XVI.

Aleksander W o j c i e c h o w s k i, „Triumf sztuki nad maszyną“. Uwagi o artykule Juliana Marchlewskiego pt. „Z wystawy powszechnej.“ „Mat. do stud.“, r. III, nr 1, str. 177—196. — Z dziejów poglądów na zagadnienie sztuki.

HISTORIA SZTUKI — DZIAŁ OGÓLNY

Roman A r t y m o w s k i, Plastycy w Komunie Paryskiej, „Przegl. Art.“, 1951, nr 3, str. 28—37, il. nlb. — Postawa artystów francuskich podczas Komuny Paryskiej.

M. W. A ł p a t o w, W obronie Odrodzenia przeciw teoriom burżuazyjnej nauki o sztuce. „Mat. do stud.“, II, 1951, nr 7—8, str. 295—323. — Marksistowskie spojrzenie na sztukę epoki renesansu oraz krytyka poglądów przeciwnych.

Marta B ą b l e w s k a, Andrzej K o s s a k o w s k i, Społeczne problemy plastyki rumuńskiej. „Przegl. Art.“, 1952, nr 5, str. 60—68, il. nlb. — Krótki przegląd plastyki

rumuńskiej XIX i XX stulecia ze zwróceniem uwagi na zagadnienia społeczne.

Jan B i a ł o s t o c k i, Pojęcie manieryzmu i problem odrębności sztuki polskiej w końcu XVI i w początku XVII w. „Mat. do stud.“, r. IV, nr 2, 1953, str. 179—198. — Autor przedstawia zagadnienie manieryzmu i różne nań poglądy oraz zestawia jego cechy ze zjawiskami, występującymi w sztuce na terenie Polski.

Adam B o c h n a k, Historia sztuki wieków średnich (notatki z wykładów), 1951, str. 372, maszynopis powielany. Uniwersytet Jagielloński, Państwowe Zakłady Wydawnictw Szkolnych. — Skrypt przeznaczony dla studentów historii sztuki na kursie uniwersyteckim, obejmujący dzieje sztuki od epoki starochrześcijańskiej do końca średniowiecza.

Adam B o c h n a k, Historia sztuki wieków średnich, notatki z wykładów, Wyd. II, Kraków 1953, str. 312, maszynopis powielany. Uniwersytet Jagielloński, Nakładem Państwowego Wydawnictwa Naukowego.

Kazimierz B u d z y k, W sprawie syntezy dziejów sztuki polskiej czasów nowożytnych. „Mat. do stud.“, r. IV, nr 1, 1953, str. 249—265. — Autor zaznacza na wstępie, że wypowiedź chciałby poświęcić konfrontacji prac nad syntezą dziejów literatury polskiej z osiągnięciami historyków sztuki. Artykuł omawia zagadnienia związane z opracowaniem I części podręcznika akademickiego historii sztuki polskiej.

Marcin C z e r w i ŋ s k i, Tradycje włoskie. Szkice literackie. 1953, Spółdzielnia Wydawnicza Czytelnik, str. 112, il. nlb. — Jeden z rozdziałów zawiera uwagi na temat sztuki renesansu włoskiego

Historia sztuki nowożytnej, Notatki z wykładów Prof. Dra Adama Bochnaka, Cz. I — senesans, Cz. II — barok, str. 389 i 241, Kraków 1952, maszynopis powielany. Uniwersytet Jagielloński, Nakładem Państwowego Wydawnictwa Naukowego. — Skrypt przeznaczony jest dla studentów historii sztuki na uniwersytecie. Obejmuje dzieje sztuki epoki nowożytnej, we Włoszech też sztukę XIV i XV wieku, a także malarstwo niderlandzkie i francuskie XV stulecia.

Irena J a k i m o w i c z, Z dziejów sporu o rację bytu polskiej sztuki narodowej. „Mat. do stud.“, II, 1951, nr 6, str. 84—117. — Omówienie współczesnych poglądów na zagadnienie sztuki narodowej oraz sporów toczących się w Polsce około połowy XIX w. ilustrowane wypisami z prac ówczesnych autorów.

Władysława J a w o r s k a, Z dyskusji radzieckich historyków sztuki nad książką

M. Ałpatowa „Powszechna historia sztuki“. „Mat. do stud.“, r. III, nr 1, 1952, str. 261—296. — Zilustrowany cytatami przegląd dyskusji nad książką Ałpatowa.

Katarzyna Hryniewicka, W miastach radzieckich. Wrażenia z wycieczki architektów i inżynierów polskich do ZSRR. Warszawa 1952, str. 151. Stowarzyszenie Architektów Rzeczypospolitej Polskiej, Państwowe Wydawnictwa Techniczne. — Zawiera zdjęcia zabytkowej i współczesnej architektury na terenie ZSRR.

Zdzisław Kępiński, O początkach sztuki Odrodzenia. „Mat. do stud.“, r. IV, nr 1, 1953, str. 214—248. — Artykuł zajmuje się poglądami autorów XIX i XX w. na zagadnienia renesansu.

Zdzisław Kępiński i Gwido Chmarzyński, Sztuka polskiego Odrodzenia jako wyraz ideologii społecznej. Warszawa 1953, str. 70, maszynopis powielany. Polska Akademia Nauk (Materiały dyskusyjne sesji naukowej Odrodzenia). — Próba powiązania zagadnień sztuki z problemami społecznymi i ideologicznymi w Polsce epoki Odrodzenia.

Edward Kokoszko, Śladami polskiej tradycji szkolnictwa piastycznego. „Przegl. Art.“ 1951, nr 1, str. 45—48. — Krótkie omówienie dziejów polskiego szkolnictwa artystycznego w XIX i XX wieku.

Kołątaj i wiek Odrodzenia. Warszawa 1951, Czytelnik, str. 294, il. 48, (Wydane wspólnie z „Przełudem Historycznym“). — Zawiera materiały sesji naukowej polskiego Oświecenia zorganizowanej w ramach prac pierwszego kongresu nauki polskiej i obchodu kołątajowskiego przez Polskie Towarzystwo Historyczne i Instytut Badań Literackich, wraz z głosami dyskusyjnymi, m. in. Juliusza Starzyńskiego i Stanisława Lorentza.

Helena Kozakiewicz, Zagadnienie manieryzmu w badaniach nad sztuką polskiego Odrodzenia. „Mat. do stud.“, r. IV, nr 2, 1953, str. 199—212. — Autorka polemizuje z wypowiedzią J. Białostockiego (Pojęcie manieryzmu i problem odrębności sztuki polskiej w końcu XVI i w początkach XVII w. — w tymże numerze Materiałów), dochodząc do wniosku, że nie ma potrzeby przenoszenia rozszerzanego przez naukę zachodnią pojęcia manieryzmu do badań sztuki w Polsce w epoce renesansu (zakres architektury, ornamentyki).

Helena i Stefan Kozakiewiczowie, Rozwój historyczny badań nad sztuką polskiego Odrodzenia. Warszawa 1953, str. 133, maszynopis powielany. Polska Akademia Nauk (Materiały dyskusyjne se-

sji naukowej Odrodzenia). — Krytyczny przegląd badań nad sztuką renesansu w Polsce.

W. N. Łazariew, Przeciwno fałszowaniu kultury Odrodzenia. „Mat. do stud.“, II, 1951, nr 7—8, str. 269—294. — Artykuł przedstawia różne poglądy na kulturę Odrodzenia wartościując je z punktu widzenia ideologii marksistowskiej.

Wojśław Molè, Problem renesansu na półwyspie Bałkańskim i w Europie wschodniej. „BHS“, r. XIV, nr 4, 1952, str. 133—151, il. 10. — Autor wskazuje na charakterystyczne cechy renesansu na Bałkanach i w Rosji ukazując je w kontekście dziejów danego terenu.

Wojśław Molè i Ksawery Piwocki, Udział Polski w renesansie europejskim. Warszawa 1953, str. 31, maszynopis powielany. Polska Akademia Nauk (Materiały dyskusyjne sesji naukowej Odrodzenia). — Próba nakreślenia obrazu renesansu polskiego na tle europejskim.

Marian Morełowski, Udział Polski w wystawie sztuki mozańskiej 1951—1952. „BHS“, r. XV, nr 1, 1953, str. 58—67, il. 12. — Artykuł informując o wystawie zamieszcza ponadto uwagi ogólne na temat sztuki mozańskiej i o jej związkach z Polską.

Ksawery Piwocki, O historycznej genezie polskiej sztuki ludowej. (Studia z historii sztuki polskiej, t. I) Państwowy Instytut Sztuki. Wrocław 1953, str. VII, 46, il. 80. Zakład Narodowy Imienia Ossolińskich. — Autor zaznacza, że chce w pracy „zwrócić uwagę na te elementy naszej przeszłości artystycznej, które wydają mi się szczególnie związane z życiem najszerszych mas ludowych...“ Czyni to śledząc w układzie chronologicznym wybrane zagadnienia z dziejów twórczości w Polsce.

Ksawery Piwocki, Zagadnienie realizmu i rodzimości w sztuce polskiego Odrodzenia. „Mat. do stud.“, r. IV, nr 2, 1953, str. 221—228. — Krótkie uwagi ogólne na temat pojęcia realizmu i rodzimości z uwzględnieniem sztuki epoki Odrodzenia w Polsce.

Ksawery Piwocki, Zagadnienie rodzimej twórczości w badaniach nad polskim renesansem. „BHS“, r. XIV, nr 4, 1952, str. 40—61, il. 11. — Omówienie dotychczasowych poglądów na zagadnienie rodzimej twórczości w epoce Odrodzenia, przy czym zebrany materiał uszeregowano „wedle tego, w czym autor danej pracy doszukiwał się głównie cech rodzimych naszej sztuki epoki renesansu lub też czym cechy te tłumaczył“.

(ciąg dalszy w następnych numerach)

A. Olszewski